

Programma van Toetsing en Afsluiting

2023 - 2024

vmbo klas 3 theoretisch/gemengde leerweg
1 oktober 2023

Bouw wie je bent!
metameer

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Korte uitleg over examens	4
Schoolexamen.....	4
Afronding eindcijfers schoolexamen	4
Centraal examen	4
Afronding definitief eindcijfer	4
Beoordeling	4
Toegestane hulpmiddelen	5
Instroom/ doorstroom / terugvaloptie	5
Nadere uitwerking examenreglement	6
Onregelmatigheden	6
Te laat komen en verhindering bij het schoolexamen.....	6
Inhalen van een PTA-toets	7
Herkansing van het schoolexamen.....	7
Programma van Toetsing en Afsluiting	8
Uitleg schema pta.....	9
PTA's	10
Maatschappijleer	10
Dienstverlening en Producten.....	11
Kunstvakken inclusief ckv	12

Inleiding

Beste kandidaat,

Je ontvangt dit document omdat je dit jaar toetsen gaat maken voor het schoolexamen en/of het centraal examen. De informatie die in dit document staat is niet alleen belangrijk voor jou, maar ook voor je ouders. Lees dit document dus eens rustig door, laat het zien aan je ouders en bewaar het zorgvuldig. De informatie uit dit document is ook terug te vinden op de website van Metameer, www.metameer.nl.

Een ander belangrijk document, dat over de examens gaat, is het Examenreglement. Dit reglement wordt niet op papier uitgedeeld, maar is ook te vinden op de website van Metameer. In dit reglement kun je alle wettelijke regels en afspraken vinden die te maken hebben met de examens. Deze informatie kun je altijd raadplegen.

In dit document vind je de volgende informatie:

- Een korte uitleg over de examens
- Enkele belangrijke artikelen uit het examenreglement
- Uitleg over het PTA (Programma van Toetsing en Afsluiting, ook wel schoolexamen) genoemd
- Een overzicht van het PTA van de vakken in jouw leerjaar en leerweg

Wij wensen je alvast heel veel succes met het maken van je examens!

Korte uitleg over examens

Het examen bestaat uit twee delen: een schoolexamen (zie het PTA) en het centraal examen. De regels die voor het centraal examen gelden, gelden ook voor het schoolexamen. Deze regels zijn erg belangrijk, vandaar dat we hieronder enkele regels hebben vermeld en uitgelegd.

Schoolexamen

Voor alle vakken leg je een schoolexamen af. Een schoolexamen bestaat altijd uit meerdere onderdelen. Deze onderdelen staan per periode aangegeven in het PTA.

Voor enkele vakken kan het zo zijn dat in leerjaar 3 al schoolexamens worden afgenomen. Deze vakken zijn het profielvak, maatschappijleer, **kunsvakken inclusief CKV** en LOB. Voor maatschappijleer, informatietechnologie, **kunsvakken inclusief CKV**, LOB en rekenen leg je alleen een schoolexamen af. Rekenen geldt alleen voor die leerlingen, die het vak wiskunde niet in hun examenpakket hebben.

Afronding eindcijfers schoolexamen

Het eindcijfer van het schoolexamen wordt afgerond op één decimaal. Wanneer het gemiddelde van alle schoolexamencijfers een getal is met 2 decimalen dan wordt dit zoals in de voorbeelden afgerond. Bijvoorbeeld: 5,45 → 5,5 en een 5,44 → 5,4

Centraal examen

Dit deel van het examen wordt afgenomen met opgaven die verstrekt worden door het College voor Toetsing en Examens. De centrale examens worden afgenomen op landelijk vastgestelde momenten of tijdvakken. De digitale examens voor de leerwegen basis en kader worden door de school zelf ingepland.

Je mag pas aan het centraal examen deelnemen als je het schoolexamen volledig hebt afgerond.

Afronding definitief eindcijfer

Het eindcijfer is het gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen en wordt afgerond op een heel getal. Is dit gemiddelde geen heel getal, dan wordt, indien het eerste cijfer achter de komma 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dit 5 of hoger is, naar boven afgerond. Bijvoorbeeld; een 5,55 wordt een 6, een 5,45 wordt een 5.

Indien in een vak alleen een schoolexamen is gehouden, is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer. Is dit cijfer niet een geheel getal, dan wordt in twee stappen afgerond. Bij de eerste stap blijft, indien de tweede decimaal een 4 of lager is, de eerste decimaal staan en vervalt de tweede decimaal. Indien de tweede decimaal een 5 of hoger is, wordt de eerste decimaal met 1 verhoogd en vervalt de tweede decimaal. Bij de tweede stap wordt het cijfer naar boven afgerond wanneer de eerste decimaal een 5 of hoger is en naar beneden wanneer de eerste decimaal een 4 of lager is.

Bijvoorbeeld: 5,44 → 5,4 → 5 en een 5,45 → 5,5 → 6

Beoordeling

Voor de meeste vakken komen er cijfers te staan op je examenlijst. De vakken **kunsvakken inclusief CKV**, LOB, LO en het profielwerkstuk zijn de uitzondering op die regel. Deze onderdelen worden beoordeeld met een onvoldoende, voldoende of goed. Voor al deze vakken moet je een voldoende of goed behalen om te kunnen slagen.

Toegestane hulpmiddelen

Eindelijk woordenboek Nederlands bij schriftelijke en digitale examens

Schrijfmaterialen

Tekenpotlood

Blauw en rood kleurpotlood

Liniaal met millimeterverdeling

Geodriehoek of windroos

Gum

Rekenmachine

mag niet aangesloten worden op het lichtnet

mag niet tijdens het examen opgeladen worden

mag geen geluidsoverlast bezorgen

mag geen schrijfrol, alarm, zend- of ontvangstmogelijkheden hebben

mag niet programmeerbaar zijn

mag niet alfanumeriek (=letters op het scherm) zijn

mag geen grafieken kunnen weergeven

Hulpmiddelen per vak:

Engels woordenboek NE-EN en EN-NE

Duits woordenboek NE-DU en DU-NE

Nask1 binas vmbo ktg

Nask2 binas vmbo ktg

Let op:

een digitaal woordenboek en het gebruik van de rekenfuncties op de computer zijn **niet** toegestaan.

Instream/ doorstroom / terugvaloptie

Instream en doorstroom

Sommige leerlingen maken gebruik van het recht van stapelen, of stromen door vanuit een andere leerweg.

Hiervoor geldt:

Er volgt wanneer nodig een inhaalprogramma voor de vakken waarvoor een PTA van toepassing is.

Hiermee wordt voldaan aan het betreffende PTA.

Terugvaloptie

Mocht een kandidaat bij het examen in een vak op een hoger niveau gebruik maken van de terugvaloptie, blijft het SE cijfer dat eerder op het hogere niveau is behaald van kracht. Kortom; de terugvaloptie geldt voor de vakken met een centraal examen. Mocht een leerling een vak op hoger niveau doen en valt het resultaat tegen, dan mag een leerling herkansen op zijn oorspronkelijk niveau.

Nadere uitwerking examenreglement

(horend bij examenreglement Metameer 2023 2024)

Onregelmatigheden

(beschreven in artikel 11 en 12 van het examenreglement)

Let op: dit geldt ook voor schoolexamens.

Als je werkt aan een examenonderdeel (schoolexamen of centraal examen), moet je je houden aan een aantal regels.

De regels komen er in grote lijnen op neer dat je:

- Werk op de afgesproken tijden moet inleveren;
- Op tijd aanwezig moet zijn;
- Niet mag spieken en geen gelegenheid tot spieken mag geven;
- Niet mag praten of op een andere manier communiceren onder een examen;
- Niet het werk van iemand anders mag inleveren;
- Niet zonder geldige reden afwezig mag zijn bij een examen

Als er een melding wordt gemaakt van een onregelmatigheid, volgt altijd een officiële procedure. Er volgt in eerste instantie een gesprek tussen jou en de examensecretaris. Daarna kan er een beslissing worden genomen door de rector of locatiedirecteur en laat de school die aan jou en je ouders (schriftelijk) weten.

Onderdeel van die beslissing kunnen zijn, bijvoorbeeld:

- Het toekennen van het cijfer 1,0 voor (een toets van) het schoolexamen of van het centraal examen.
- Het ontzeggen van (verdere) deelname aan één of meer (herkansings)zittingen van het schoolexamen of het centraal examen
- Het ongeldig verklaren van één of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen.
- Het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in de door de locatiedirecteur aan te wijzen onderdelen, in het volgende tijdvak voor zover het centrale examens betreft.

Te laat komen en verhindering bij het schoolexamen

(beschreven in artikel 50 van het examenreglement)

Je bent verplicht om alle PTA-onderdelen af te ronden.

- Als je ziek bent of door een andere geldige reden niet kan deelnemen aan een onderdeel van het schoolexamen moet dit **vóór aanvang** van het schoolexamen telefonisch worden gemeld bij de examensecretaris.
- Als je een onderdeel van het schoolexamen door een geldige reden niet hebt kunnen maken, heb je het recht om deze in te halen.
- Als je zonder geldige reden afwezig bent bij een onderdeel van het schoolexamen dan geldt dit als een onregelmatigheid.
- Als je te laat bent bij een schriftelijke toets mag je tot uiterlijk 30 minuten na aanvang van het examen tot het examenlokaal worden toegelaten, tenzij de examensecretaris en/of rector anders beslist. Je moet de toets binnen de vastgestelde tijdsduur afleggen; je levert je werk dus op het tijdstip in dat voor de andere kandidaten geldt. Als je meer dan 30 minuten te laat bent, word je niet meer toegelaten.
- Als je te laat komt bij een mondelinge toets, een practicum of luistertoets dan word je uitgesloten voor dit examen.

Inhalen van een PTA-toets

Het is erg belangrijk dat je zo veel mogelijk aanwezig bent bij een geplande PTA-toets. Controleer daarom direct nadat een toets is opgegeven of je geen andere afspraak hebt op dat moment (bijv. tandarts, intakegesprek o.i.d.).

Als je op het moment van afname van een PTA-toets toch niet aanwezig bent en je bent correct afgemeld met geldende reden, meld je dan zo spoedig mogelijk na terugkeer bij de vakdocent om een afspraak te maken voor het inhalen van de toets op één van de inhaalmomenten. Deze staan in de jaaragenda aangegeven.

Herkansing van het schoolexamen (beschreven in artikel 58 van het examenreglement)

Voor de schoolexamens mag je soms een herkansing doen. De regels daarvoor vind je in de herkansingsregeling hieronder.

- De docenten beslissen welke toetsen herkansbaar zijn, deze zijn terug te vinden in het Programma van Toetsing en Afsluiting.
- Herkansingen worden opgegeven bij de eindexamensecretaris.
- Als je je hebt ingeschreven voor een herkansingstoets, ben je verplicht naar behoren aan die toets deel te nemen.
- Voor een toets die wordt herkanst, geldt het hoogst behaalde cijfer als eindcijfer.
- Als je niet aanwezig bent op het moment van de herkansing, vervalt de mogelijkheid om het vak op een ander tijdstip te herkansen.

- In het examenjaar heb je aan het eind van elke schoolexamenperiode recht op herkansing van één onderdeel uit de voorgaande periode met een maximum van drie per jaar.
- Voor de voor-examenjaren heb je na de laatste schoolexamenperiode recht op herkansing van één onderdeel.
- Voor het vmbo geldt er een aparte herkansingsregeling voor het vak maatschappijleer. Het is niet mogelijk om voor maatschappijleer één onderdeel van het PTA te herkansen. Het herexamen omvat een selectie van alle onderdelen uit het maatschappijleerprogramma. Een leerling die een eindcijfer heeft behaald dat lager is dan 6 moet een herexamen aangeboden krijgen.

Voor alle overige regelgeving verwijzen we je naar het Examenreglement 2023-2024 dat is te vinden op de website van Metameer.

Programma van Toetsing en Afsluiting

Het PTA (Programma van Toetsing en Afsluiting) gaat over het Schoolexamen (SE).

Dit vindt plaats in het 3^e en 4^e leerjaar. Aan het eind van het 4^e leerjaar wordt het SE afgesloten en neemt de leerling deel aan het Centraal Examen (CE)

Het definitieve eindcijfer voor een vak is het gemiddelde van het SE en het CE.

Het **schoolexamen** kan bestaan uit de volgende onderdelen:

- CBT=computertoets
- H=handelingsopdracht
- M=mondelinge opdracht
- P=praktische opdracht
- PB=procesbeoordeling
- PO=praktijkopdracht
- Pr=presentatie
- S=schriftelijke opdracht
- V=verslag
- W=werkstuk

Het PTA geeft per vak aan:

- In welke periode een toets plaatsvindt
- Wat er getoetst wordt
- De toetsvorm
- De toetsduur
- De weging
- De soort beoordeling (cijfer of letter)
- En de eventuele herkansbaarheid

De exameneenheden en kerndoelen staan in de syllabus per vak, zie www.examenblad.nl

Uitleg schema pta

Kolom 1: hier staat in welke periode een onderdeel getoetst wordt

Kolom 2: hier vind je welke stof je bestudeerd moet hebben

Kolom 3: hier staan de getoetste exameneenheden aangegeven

Kolom 4: hier staat welke toetsvorm gebruikt wordt. De vorm wordt aangeduid met codes:

CBT	=	computertoets
H	=	handelingsopdracht
M	=	mondelinge opdracht
P	=	praktische opdracht
PB	=	procesbeoordeling
PO	=	praktijkopdracht
Pr	=	presentatie
S	=	schriftelijke opdracht
V	=	verslag
W	=	werkstuk

Kolom 5: hier staat de tijd die je mag gebruiken voor de toets/opdracht aangegeven in minuten

Kolom 6: hier staat hoe zwaar een toets meetelt: 1x; 2x; 3x; 4x

Kolom 7: hier staat of je een toets mag herkansen.

Kolom 8: hier staat hoe de beoordeling van je werk eruitziet: C=cijfer, L= letter (bijv. V voor voldoende, O voor onvoldoende)

Kolom 9: hier staat aanvullende informatie die van belang is. Bij voorbeeld: wanneer je een werkstuk moet inleveren of welke hulpmiddelen je mag gebruiken.

PTA's

Maatschappijleer

Programma van toetsing en afsluiting (PTA) 2023-2024

Vak: **Maatschappijleer**

Leerjaar: **3**

Leerweg: **GT**

Periode	Leerstof	Examen-eenheden	Toetsvorm	Toetsduur	Gewicht	Herkansbaar	Beoordeling	Opmerkingen
3.1.	Wat is Maatschappijleer?	ML1/K/1.1 ML1/K/6.9	S	40	1	N	C	Af te nemen in week 1.5.
	Jongeren & Pluriforme Samenleving	ML1/K/4.5 ML1/K/5.7 ML1/K/7.11	S	40	1	N	C	Af te nemen in week 2.1.
3.2.	Politiek	ML1/K/5.7 ML1/K/6.9	S	40	2	N	C	Af te nemen in week 2.7.
3.3.	Eigen Politieke partij	ML1/K/2 ML1/K/3	P		2	N	C	In te leveren in week 3.2.
	Werk	ML1/K/5.7	P		1	N	C	In te leveren in week 3.7.
3.4.	Analyse maatschappelijk vraagstuk	ML1/K/2 ML1/K/3 ML1/K/7.11	P		2	N	C	In te leveren in week 4.2.
	Criminaliteit	ML1/K/5.7	S	40	2	N	C	Af te nemen in week 4.7.

Het vak Maatschappijleer wordt afgenomen als schoolexamen.

Herkansing: Voor kandidaten van het vmbo is het niet mogelijk om voor maatschappijleer één onderdeel van het PTA te herkansen. De herkansing omvat een selectie van alle onderdelen uit het maatschappijleerprogramma (k1 t/m K7). Een kandidaat die een eindcijfer heeft behaald dat lager is dan 5.45 MOET deelnemen aan de herkansing een kandidaat met een 5.45 of hoger mag deelnemen aan de herkansing.

Het behaalde cijfer van de herkansing vervangt het gehele cijfer dat behaald is in geval dat het hoger is dan het eerder behaalde gemiddelde van alle PTA-onderdelen.

**Programma van toetsing en afsluiting (PTA)
2023-2024**

Vak: **keuzevak Podium (1909) verplicht voor alle bktg leerlingen.**
 Leerjaar: **3**
 Leerweg: **TG**

Periode	Leerstof	Examineenheden	Toetsvorm	Toetsduur	Gewicht	Herkansbaar	Beoordeling	Opmerkingen
1-2-3	Grimeren	K/DP/5.1 K/DP/5.2	P	240 min.	1	Ja	L	
	Licht, geluid en film	K/DP/5.1 K/DP/5.2	Pr	15 min.	1	Nee	C	
	Specialisatie tijdens gala	K/DP/5.3	P	120 min.	1	Nee	L	
	Voorstelling	K/DP/5.3	P	120 min.	1	Nee	C	
	Expertlessen	K/DP/5.1 K/DP/5.2	PB	240 min.	1	Nee	C	
	Verslag	K/DP/5.4	S	60 min.	1	Ja	C	
	Beroepshouding		PB		2	Nee	C	

Kunsvakken inclusief ckv

Programma van toetsing en afsluiting (PTA) 2023-2024 Vak: KV1 inclusief CKV Leerjaar: 3 Leerweg: TG								
Periode	Leerstof	Examen-eenheden	Toetsvorm	Toetsduur	Gewicht	Herkansbaar	Beoordeling	Opmerkingen
1/2/3/4	Expertles: product, proces	KV / K / 2 KV / K / 3	P PB		1	Ja	C	
	Film/Performance gala: verhaal, remake challenge, inzet, voorstelling	KV / K / 2 KV / K / 3	S P PB Pr		3	Ja	C	
	4 culturele activiteiten en reflectie op eigen voorstelling	KV / K / 1 KV / K / 3 KV / K / 4	V		1	Ja	L (O/V/G)	
	Herkansing	KV / K / 1 KV / K / 2 KV / K / 3 KV / K / 4	P Pr S V		1	Nee	C	